

seren unirreferenciais, desviando a responsabilidade do seu estudo a outros campos de coñecemento non lingüísticos. Por outra banda, o interese que os nomes persoais despertan entre o público non especializado propicia a proliferación de obras de carácter divulgativo, moitas veces artelladas sen fundamento ou propostas desde perspectivas non científicas.

Neste sentido, o dicionario de García Gallarín vén reafirmar o estatuto lingüístico dos nomes propios como elementos xerados nunha lingua cos mesmos recursos fónicos e de significado ca calquera outro elemento léxico, sen por iso desatender o valor multidisciplinario do seu estudo, especialmente relevante na dimensión histórica e xeográfica. Partindo da súa experiencia de traballo no proxecto internacional *PatRom*, a autora articula un dicionario rigoroso do punto de vista etimolóxico, ben documento do punto de vista histórico e cunha dimensión xeográfica alargada que lle permite apuntalar a existencia dunha antroponimia panhispánica.

Valoramos moi positivamente a incorporación da sección introdutoria "Guía para la consulta del Dicionario Histórico de Nombres de América y España" e, de xeito destacado, o seu segundo subapartado, "¿Qué podemos aprender consultando el Dicionario?", por varios motivos que cómpre subliñar. O primeiro é a pertinencia de resumir algunhas das cuestións centrais que tocan a antroponimia como disciplina teórica, con referencias ás características definitorias dos nomes persoais, á súa variación formal ou a factores externos que motivan o seu cambio. Este dato vólvese máis relevante aínda se temos en conta a escaseza de bibliografía sobre onomástica teórica que constatamos no ámbito hispánico. O segundo motivo ten que ver co acerto por parte da autora de sinalar as potencialidades do dicionario como fonte para estudar cuestións de etimoloxía, de periodización e motivación antroponímicas ou da dimensión social dos nomes propios. O dicionario emerge deste xeito como un recurso que pode contribuír a engrosar as investigacións doutros especialistas, antes que como un proxecto rematado e pechado en si mesmo.

A obra estrutúrase de acordo cos estándares dos dicionarios onomásticos, con lemas organizados en orde alfabética a partir da forma contemporánea, e da máis frecuen-

GARCÍA GALLARÍN, CONSUELO (2014): *Diccionario Histórico de Nombres de América y España (estudio preliminar)*. Madrid: Sílex, 915 pp.

A onomástica, e particularmente a antroponimia, é talvez a disciplina lingüística que sae peor parada no que a un tratamento rigoroso da información se refire. A esta realidade contribuíu a difusa categorización dos nomes propios, aos que non falta quen lles negue a dimensión de elementos integrados no sistema por careceren de valor lexical codificado e

te no caso de nomes desaparecidos, o que facilita o seu manexo. En cada entrada, de acordo coas características e potencialidades de cada nome, incorpórase información verbo das variantes formais e hipocorísticos, da etimoloxía, de datos documentais tirados de fontes históricas e contemporáneas, das correspondencias con nomes doutros dominios lingüísticos, de información histórica sobre as causas do éxito ou desaparición do antropónimo, así como sobre os modelos relixiosos ou artísticos que explican a difusión dun nome. Ademais, achégase información paremiolóxica, deonomástica e enciclopédica. Destaca neste punto o apartado dedicado á orixe dos antropónimos, pola capacidade de síntese á hora de abordar a pescuda etimolóxica e o bo criterio na elección das fontes bibliográficas. Así mesmo, cando cómpre, sinálase de xeito sucinto pero preciso os cambios fonéticos e morfolóxicos que explican a evolución do nome desde o étimo á solución moderna.

Só botamos en falta unha explicación máis ampla cando se informa sobre os criterios seguidos á hora de escoller o repertorio de antropónimos. A autora declara na epígrafe introdutoria titulada “Cuestiones de método” que o traballo se basea nos datos do INE para o ano 2010, corrixidos polos do padrón de Madrid (anos 1993 e 2006). En efecto, cada lema onomástico dá conta do número de persoas que portan ese nome segundo as devanditas fontes, mais dá a sensación de que para a súa escolla se tiveron en conta sobre todo os datos de Madrid. Iso explicaría por que están presentes no dicionario algúns nomes orixinais das comunidades bilingües con difusión fóra delas (por exemplo, galego *Iria*, catalán *Montserrat*, éuscaro *Leire*), mentres que outros, máis restrinxidos nesas comunidades (*Antía* en Galicia, *Andratx* en Cataluña ou *Hasier* no País Vasco), non figuran.

En termos xerais, consideramos que a obra constitúe un estudo antroponímico preciso, rigoroso na súa formulación, pero accesible para o público xeral, facilmente manexable e con vocación de síntese. Coidamos que, por todos estes motivos, ben puidera constituírse nun modelo para outras obras afíns.